इतर मागास बहुजन कल्याण अधिकारी, गट-ब
इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग
Other Backward Bahujan Welfare Officer, Group-B
Other Backward Bahujan Welfare Department

परीक्षेचे टप्पे: **१)** लेखी परीक्षा - २०० गुण **२)** मुलाखत- ५० गुण

-: परीक्षा योजना :-

विषय व सांकेतांक (९८८)	माध्यम	प्रश्नसंख्या	गुण	कालावधी	दर्जा	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरुप
मराठी, सामान्य ज्ञान, बुध्दीमापन चाचणी व समाज कल्याण अध्ययन	मराठी	१००	२००	एक तास	पदवी	वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी

अ) नकारात्मक गुणदान -

१) प्रत्येक चुकीच्या उत्तराकरीता २५% किंवा १/४ एवढे गुण एकूण गुणांमधून वजा/ कमी करण्यात येतील.
२) एखाद्या प्रश्नाची एकापेक्षा अधिक उत्तरे दिली असल्यास अथवा ज्या उमेदवाराने उत्तरपत्रिकेत पूर्ण वर्तुळ चिन्हांकित केले नसेल अशा प्रश्नाचे उत्तर चुकीचे समजण्यात येऊन त्या प्रश्नाच्या उत्तराकरीता २५% किंवा १/४ एवढे गुण एकूण गुणांमधून वजा/कमी करण्यात येतील.
३) वरीलप्रमाणे कार्यपध्दतीचा अवलंब करताना एकूण अंतिम गुणांची बेरीज अपूर्णांकात आली तरीही ती अपूर्णांकातच राहील व पुढील कार्यवाही त्याच्या आधारे करण्यात येईल.
४) एखाद्या प्रश्नाचे उत्तर अनुत्तरित असेल तर, अशा प्रकरणी नकारात्मक गुणांची पध्दत लागू असणार नाही.

ब) अंतिम गुणवत्ता यादी ही वस्तुनिष्ठ परीक्षेतील व मुलाखतीतील एकत्रित गुणांवर आधारीत राहील.

-: अभ्यासक्रम :-

मराठी, सामान्य ज्ञान, बुध्दीमापन चाचणी व समाज कल्याण अध्ययन या विषयामध्ये खालील घटक व उपघटकांचा समावेश असेल.

अ.क्र.		घटक व उपघटक
१	**मराठी**	
२	**सामान्य ज्ञान**	
	१	**कला शाखेतील घटक —**
		(१) आधुनिक भारताचा विशेषत: महाराष्ट्राचा इतिहास (१८५७-१९९०) (२) भारताचा विशेषत: महाराष्ट्राचा भूगोल (३) भारतीय राज्यपद्धती व ग्राम प्रशासन
	२	**विज्ञान व अभियांत्रिकी**
		(१) वैज्ञानिक विचारसरणी व दृष्टिकोन - विज्ञानाचे स्वरूप, विज्ञानाची पूर्वगृहितके, शास्त्रीय पद्धती , वैज्ञानिक ज्ञान (२) आधुनिकीकरण व विज्ञान - आधुनिकीकरण म्हणजे काय, आधुनिकीकरणाचे प्रकार, आधुनिकीकरण व भारत (समस्या व उपाय) (३) जागतिक तसेच भारतातील वैज्ञानिक व अभियांत्रिकी प्रगती (४) वैज्ञानिक प्रगतीमुळे शहरी तसेच ग्रामीण जीवनावर झालेला परिणाम (५) भारतीय समस्यांवर वैज्ञानिक उपाय, उदा. ऊर्जा समस्या, अन्नधान्य समस्या, लोकसंख्या समस्या, पर्यावरण समस्या,शैक्षणिक समस्या, गृहनिर्माण समस्या, परिवहन समस्या,संपर्क विषयक समस्या, लोकस्वास्थ्य, इत्यादी

	३	**वाणिज्य व अर्थव्यवस्था**
		(१) भारतीय आयात - निर्यात (२) राष्ट्रीय विकासात सरकारी, सहकारी, ग्रामीण बँकांची भूमिका (३) शासकीय अर्थव्यवस्था - अर्थसंकल्प, लेखा, लेखापरीक्षण, इत्यादी (४) किंमती वाढण्याचे कारणे व उपाय
	४	**जागतिक तसेच भारतातील चालू घडामोडी**
		राजकीय,औद्योगिक,आर्थिक, सामाजिक, शैक्षणिक, भौगोलिक, खगोलशास्त्रीय, सांस्कृतिक, वैज्ञानिक, इत्यादी.
३	**बुद्धिमापन विषयक प्रश्न-** उमेदवार किती लवकर व अचूकपणे विचार करू शकतो याचा अंदाज घेण्याच्या दृष्टिने सदर प्रश्न विचारण्यात येतील.	
४	**समाजकल्याण अध्ययन**	
	(१) समाजकार्याचा इतिहास व तत्वज्ञान (२) मानवी अभिवृध्दी व व्यक्तिमत्व विकास (३) समाज कल्याण प्रशासन (४) सामाजिक सुरक्षा विषयक कायदे व अंमलबजावणी [नागरी हक्क संरक्षण अधिनियम १९५५, अनुसूचित जाती आणि अनुसूचित जमाती (अत्याचार प्रतिबंध) कायदा १९८९, बाल कामगार कायदा इत्यादी] (५) भारतीय सामाजिक समस्या व त्यावरील उपाययोजना (६) समाज कार्याच्या संबंधित समाजशास्त्र व अर्थशास्त्र	

दिनांक- १६ फेब्रुवारी, २०२४

अवर सचिव
महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग